

ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
БЪЛГАРО-GERMANCKИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ
Адрес: 1051 София, ул. "Трианица" 2, тел. +359 887 86 93 74, lubovpopovabg@gmail.com

САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината към 31.12.2016

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Представяващ:

д-р Любов Найденова Попова

Съставител:

Боряна Валентинова Страхилова

София, 1 март 2017 година

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО СОБСТВЕНИКА

НА "ДП БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ"

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на "ДП БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ", съдържащ счетоводния баланс към 31 декември 2016 г. и отчета за приходите и разходите, отчета за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществени счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2016 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България .

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степеня, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние

достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

получаваме разбиране за вътрешния контрол, имаш отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

достигахме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС), издадени на 29.11.2016 г./утвърдени от нейния Управителен съвет на 29.11.2016 г. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

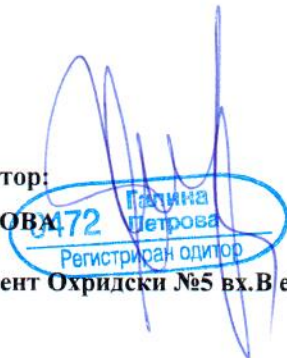
На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Както е оповестено в раздел I от Доклада за дейността, декларация за корпоративно управление не е представена.

Регистриран одитор:

ГАЛИНА ПЕТРОВА

София бул.Климент Охридски №5 вх.В ет.2 ап.20

28.03.2017г.

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

към 31.12.2016

Финасовият отчет за годината, завършваща на 31.12.2015 г., е изготвен и подписан от името на ДП „БЪЛГАРО-GERMANCKИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“ от:

Ръководител:

Д-р Любов Попова

Съставител:

Боряна Страхилова

ДОКЛАД НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2016

Докладът на ръководството за дейността за годината, завършваща на 31.12.2016 г., е изготвен и подписан от името на ДП „БЪЛГАРО-GERMANCKИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“ от:

Ръководител:

Д-р Любов Найденова Попова

СЪДЪРЖАНИЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
2. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ
3. ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
4. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
5. ПРИЛОЖЕНИЕ 1: СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИТЕ /ДЪЛГОТРАЙНИТЕ/
АКТИВИ
6. ПРИЛОЖЕНИЕ 2 : ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
на ДП БГЦПО
към 31.12.2016 г.

АКТИВ

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ

текуща
година
(хил. лв.)

предходна
година
(хил. лв.)

Б Нетекущи (дълготрайни) активи

I Нематериални активи

Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и
други подобни права и активи

Общо за група I:

9 3

9 3

II. Дълготрайни материални активи

1. Земи и сгради, в т.ч.

сгради

411 432

2. Машини, производствено оборудване и апаратура

411 432

3. Съоръжения и др.

246 274

Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на
изграждане

87 163

Общо за група II:

744 871

IV. Отсрочени данъци

21 22

Общо за раздел Б:

774 896

В Текущи (краткотрайни) активи

I Материални запаси

1 Суровини и материали

110 118

2 Продукция и стоки

1 1

- стоки

1 1

Общо за група I:

111 119

II. Вземания

1 Вземания от клиенти и доставчици, в т.ч.

94 8

2 Други вземания, в т.ч.

9 38

Общо за група II:

103 46

IV. Парични средства, в т.ч.

- в брой

8 9

- в безсрочни сметки / депозити/

1 502 1 037

Общо за група IV:

1 510 1 046

Общо за раздел В:

1 724 1 211

Г Разходи за бъдещи периоди

4 4

СУМА НА АКТИВА

2 502 2 111

ПАСИВ

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ

текуща
година
(хил. лв.)

предходна
година
(хил. лв.)

А Собствен капитал

I Записан капитал

2 531 2 531

V. Натрупана печалба, загуба от минали години, в т.ч.

- неразпределена печалба

37 -

- непокрита загуба

(619) (585)

Общо за група V:

(582) (585)

VI. Текуща печалба (загуба)

38 37

Общо за раздел А:

1 987 1 983

В Задължения

1. Получени аванси, в т.ч.

- до 1 година

110 8

2. Задължения към доставчици, в т.ч.

- до 1 година

110 8

- до 1 година

45 10

3. Други задължения, в т.ч.

до 1 година

45 10

- към персонала, в т.ч.

63 56

до 1 година

63 56

- данъчни задължения, в т.ч.

44 41

до 1 година

44 41

до 1 година

9 9

Общо за раздел В, в т.ч.:

9 9

- до 1 година

218 74

Г Финансирания и приходи за бъдещи периоди

- финансирания

297 54

Общо за раздел Г:

297 54

СУМА НА ПАСИВА

2 502 2 111

Дата на съставяне:
1.03.2016 г.

Съставител:

БОРЯНА ВАЛЕНТИНОВА СТРАХИЛОВА

Ръководител:

Д-Р ЛЮБОВ НАЙДЕНОВА ПОПОВА

Заверил съгласно одиторски доклад:

ГАЛИНА ПЕТРОВА

Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на ДП БГЦПО
към 31.12.2016 г.

	текуща година (ХИЛ.ЛВ.)	предходна година (ХИЛ.ЛВ.)
А РАЗХОДИ		
1 Разходи за суровини материали и външни услуги, в т.ч.	1 210	1 163
а/ суровини и материали	656	473
б/ външни услуги	554	690
2 Разходи за персонала, в т.ч.	1 168	1 074
а/ разходи за възнаграждения	975	887
б/ разходи за осигуровки в т.ч.	193	187
- осигуровки, свързани с пенсии	137	131
3 Разходи за амортизации и обезценка, в т.ч.	193	199
а/ разходи за амортизации и обезценка на дълготрайни материални и нематериални дълготрайни активи, в т.ч.	193	199
- разходи за амортизации	193	199
4 Други разходи, в т.ч.	235	252
а/ балансова стойност на продадени активи (без продукция)	3	2
Общо разходи за оперативната дейност	2 806	2 688
5 Разходи за лихви и други финансови разходи , в т.ч.	3	4
Общо финансови разходи	3	4
6 ПЕЧАЛБА ОТ ОБИЧАЙНА ДЕЙНОСТ	38	36
ОБЩО РАЗХОДИ	2 809	2 692
6 СЧЕТОВОДНА ПЕЧАЛБА	38	36
7 Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	-	(1)
8 ПЕЧАЛБА	38	37
ВСИЧКО	2 847	2 728
	текуща година (ХИЛ.ЛВ.)	предходна година (ХИЛ.ЛВ.)
Б ПРИХОДИ		
1 Нетни приходи от продажби в т.ч.:	2 751	2 573
Продукция	26	29
Стоки	6	5
Услуги	2 719	2 539
2 Други приходи, в т.ч.	96	155
- приходи от финансираня	68	135
Общо приходи от оперативна дейност	2 847	2 728
ОБЩО ПРИХОДИ	2 847	2 728
ВСИЧКО	2 847	2 728

Дата на съставяне:
1.03.2016 г.

Съставител:
БОРЯНА ВАЛЕНТИНОВА СТРАХИЛОВА

Ръководител:
Д-Р ЛЮБОВ НАЙДЕНОВА ПОПОВА

Заверил съгласно одиторски доклад:
ГАЛИНА ПЕТРОВА

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

на АП БГЦПО

за 2016 г.

ХИЛ.ЛВ.

	резерви							финансов резултат от минали години		текуща печалба/ загуба	Общо собствен капитал
	Записан капитал	Премии от емисии	Резерв от последва щи оценки	Законови	Резерв свързан с изкупени собствени акции	Резерв съгласно учредител ен акт	Други резерви	Неразпре делена печалба	Непокрыт а загуба		
1. Салоо в началото на отчетния период	2 531							37	(619)	-	1 949
2. Финансов резултат за текущия период									-	38	38
3. Собствен капитал към края на отчетния период	2 531	-	-	-	-	-	-	37	(619)	38	1 987

Дата на съставяне:

1.03.2016 г.

Съставител:

БОРЯНА ВАЛЕНТИНОВА СТРАХИЛОВА

Ръководител:

А-Р ЛЮБОВ НАЙДЕНОВА ПОПОВА

Заверил съгласно одиторски доклад:

ГАЛИНА ПЕТРОВА

0472 Петрова

Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

на ДП БГЦПО

за 2016 г.

(ХИЛ.ЛВ.)

Наименование на паричните потоци	текущ период			предходен период		
	постъплен ия	плащания	нетен пот ок	постъплен ия	плащания	нетен пот ок
А. Парични потоци от основна дейност						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	3.334	1.199	2.135	2.965	1.029	1.936
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	-	1.422	(1.422)	-	1.414	(1.414)
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни		3	-		4	(4)
Други парични потоци от основна дейност	-	171	(171)	-	9	(9)
Всичко парични потоци от основна дейност (А)	3.334	2.795	542	2.965	2.456	509
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност						
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	1	79	(78)	1	37	(36)
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	1	79	(78)	1	37	(36)
В. Парични потоци от финансова дейност						
Всичко парични потоци от финансовата дейност (В)	-	-	-	-	-	-
Г. Изменение на паричните средства през периода	3.335	2.874	464	2.966	2.493	473
Д. Парични средства в началото на периода			1.046			573
Е. Парични средства в края на периода			1.510			1.046

Дата на съставяне:

1/03/2016 г.

Съставител:

БОРЯНА ВАЛЕНТИНОВА СТРАХИЛОВА

Ръководител:

Д-Р ЛЮБОВ НАЙДЕНОВА ПОПОВА

Заверил съгласно одиторски доклад:

ГАЛИНА ПЕТРОВА

ПОКАЗАТЕЛИ														
	Отчетна стойност на нетекущите активи				Последваща оценка		Преоценена стойност (4+5-6)				Амортизация			
	в края на периода (1+2-3)				увеличение	намаление	в края на периода (4+5-6)				в края на периода (8+9-10)			
	в началото на периода	на постъпване през периода	на изтегляне през периода	в края на периода (1+2-3)			увеличение	намаление	Преоценена стойност (4+5-6)				увеличение	намаление
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I. Нематериални активи														
1. Продукти от развойна дейност														
Концесии, патенти, лицензи,														
2. търговски марки, програмни														
продукти и други подобни														
права и активи	91	9	1	99			99	88	3	1	90			90
3. Търговска репутация														
Предоставени аванси и														
нематериални активи в процес														
на изграждане														
Общо за група I:	91	9	1	99			99	88	3	1	90			90
II. Дълготрайни материални активи														
1. Земи и сгради, в т.ч.:	523			523			523	91	21	-	112			112
земи														
сгради	523			523			523	91	21	-	112			112
2. Машини, производствено	1 085	47	50	1 082			1 082	828	45	37	836			836
оборудване и апаратура	695	30	1	724			724	514	124	1	637			637
3. Съоръжения и други														
Предоставени аванси и														
дълготрайни материални														
активи в процес на изграждане														
Обща сума II:	2 303	77	51	2 329			2 329	1 433	190	38	1 585			1 585
III. Дългосрочни финансови активи														
Обща сума III:														
IV. Отсрочени данъци														
Обща сума IV:														
Общо нетекущи (тълготрайни) активи	2 416	90	57	2 449			2 449	1 521	193	39	1 675			1 675

Ръководител:
Д-Р ЛЮБОВ НАЙДЕНОВА ПОПОВА

1.03.2016 г.

1.03.2016 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 : ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на предприятието

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“

Управителен съвет от 21.12.2015 година, назначен със Заповед №РД01-1017/21.12.2015 г.

на Министъра на труда и социалната политика:

Стефка Василева Лиманска - председател

Мария Неделчева Андреева - член

Марияна Йорданова Павлова - член

Д-р Любов Найденова Попова - изпълнителен директор

Боряна Валентинова Страхилова - съставител

Държава на регистрация на предприятието

Р България

Регистрация в Търговския регистър

ЕИК 201664675

Седалище и адрес на регистрация

София, ул. "Триадица" №2

Място на офис или извършване на стопанска дейност

гр. София, ул. „Жолио Кюри“ №25А, Централно управление

Клонове в градовете: Плевен, Пазарджик, Царево, Смолян, Стара Загора

Обслужващи банки

УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД

Финансовият отчет е самостоятелен отчет на предприятието.

Предмет на дейност и основна дейност на предприятието

Професионално обучение на възрастни лица

Дата на финансовия отчет

31.12.2016 г.

Отчетен период

Годината, започваща на 01.01.2016 г. и завършваща на 31.12.2016 г.

Сравнителна информация за предходен период

01.01.2015 г. – 31.12.2015 г.

Дата на одобрение за публикуване 27.03.2017 г.

Орган, одобрил отчета за публикуване

Управителен съвет, чрез решение вписано в протокол №37 от дата 27.03.2017 г.

БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛАГАНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

Предприятието води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с Националните счетоводни стандарти и Закона за счетоводството в сила от 01.01.2016 г.

Годишният финансов отчет е съставен в националната валута на Република България – български лев.

Стойностите в отчета са посочени в хиляди български лева.

От 1 януари 1999 г. българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1.95583 лева за 1 евро.

Промени в счетоводната политика

СОт 01.01.2016 г. влязоха в сила промени в Националните счетоводни стандарти и нов Закон за счетоводството. Предприятието се е съобразило с промените. Стойностите се преизчислени и прекласифицирани за всички представени периоди във финансовия отчет.

Действащо предприятие

Финансовия отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие и ръководството счита, че предприятието ще остане действащо.

Текущи и нетекущи активи

Активите се представят в счетоводния баланс като текущи (краткотрайни/краткосрочни) или нетекущи (дълготрайни/дългосрочни) в зависимост от целта при придобиването им.

Активите, които са придобити с цел да бъдат използвани или реализирани в оперативния цикъл на предприятието, се представят като текущи активи.

Активите, които са придобити с цел да бъдат използвани/държани за продължителен период от време (през повече от един оперативен цикъл) в дейността на предприятието, се представят като нетекущи активи.

Активите, които са придобити с цел последваща продажба (търговска цел), се представят като текущи активи.

Актив се класифицира като нетекущ ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

Нематериални активи

За нематериални активи се отчитат тези, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в СС 38.

При придобиването им нематериалните активи се оценяват:

- Външно създадените нематериални активи се оценяват при придобиването им по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение.
- Създаден в предприятието нематериален актив се оценява по сборът от разходите, извършени от момента, в който нематериалният актив за пръв път е постигнал критериите за признаване. Първоначалната оценка се определя по начин, идентичен на възприетия за определяне на себестойността на произведената продукция в предприятието, т.е. не се включват: вътрешната печалба, необичайните количества бракувани ресурси (материали, труд и други), административните и други общи разходи (несвързани пряко с процеса по придобиването на нематериалния актив) и т.н.
- Когато нематериален актив е получен в резултат на замяна или частична замяна срещу друг несходен нематериален актив или други активи, цената на придобиване се определя по справедливата стойност на получения актив, която е еквивалентна на справедливата стойност на отдадения актив, коригирана с всички прехвърлени парични средства. Възникналата разлика между цената на придобиване на получения актив и сумата от балансовата стойност на отдадения актив и всички прехвърлени парични средства се отчита като печалба или загуба.

балансовата стойност на отдадения актив и всички прехвърлени парични средства се отчита като печалба или загуба.

- Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на безвъзмездна сделка, се определя по справедливата му стойност.
- Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон, се определя по стойността му, приета от съда.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Вътрешно създаден нематериален актив се признава и отчита като нематериален актив в зависимост от фазата на създаване, в която се намира, а именно:

- Вътрешно създаден нематериален актив, възникнал от изследователска дейност (изследователска фаза на вътрешен проект), не се признава като нематериален актив; по време на изследователската фаза на един вътрешен проект предприятието не може да докаже по безспорен начин, че има наличие на нематериален актив, който вероятно да доведе до бъдещи икономически изгоди;
- Вътрешно създаден нематериален актив, който възниква в резултат на дейност по развитие (фаза на развитие от вътрешен проект), се признава за нематериален актив, когато предприятието може да докаже:
  - Техническа способност за завършване на нематериалния актив, така че да бъде готов за употреба или продажба;
  - Намерение за завършване на нематериален актив и за неговото използване или продажба;
  - Способност за използване или продажба на нематериалния актив;
  - Начините, по които нематериалният актив ще доведе до генерирането на бъдещи икономически изгоди, включително наличието на пазар или ползността му при вътрешна за предприятието употреба;
  - Наличие на адекватни технически, финансови и други ресурси, необходими за финализиране на развитието, използването или продажбата на нематериалния актив, и
  - Способност за оценяване на разходите, произтичащи от нематериалния актив по време на неговото развитие.

Последващи разходи

Разходи, направени за поддържане на първоначално установената стандартна ефективност на нематериален актив, се признават за текущи разходи в периода на възникването им.

Разходи, които могат надеждно да бъдат измерени и съотнесени към нематериален актив, когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив, се отразяват като увеличение на отчетната му стойност или като отделен нематериален актив и се определят като разходи за усъвършенстване, когато водят до:

- увеличаване на полезния срок на годност;
- увеличаване на производителността;
- подобряване на качеството на продуктите и/или услугите;
- разширяване на възможностите за нови продукти и/или нови услуги;
- съкращаване на производствените разходи;
- икономически по-изгодна промяна във функционалното предназначение на актива.

Нематериален актив се отписва по балансвата му стойност при окончателно извеждане от употреба.

Нематериални активи се отписват от баланса на предприятието при :

- продажба - разликата между нетния приход от продажбата и балансвата стойност се отчита като печалба или загуба;
- замяна с други активи - не се отчита печалба или загуба, освен в случаите по т. 4.8 или ако това е предвидено в друг счетоводен стандарт;
- трансформиране в стока с цел последваща продажба - не се отчита печалба или загуба; цената на придобиване на стоката е балансвата стойност на отписания нематериален актив;

- трансформиране във финансови активи - в съответствие със счетоводен стандарт, регламентиращ такъв вид трансформация;
- бракуване - разликата между балансовата стойност и стойността на получените в резултат на бракуването активи се отчита като печалба или загуба.

Амортизация на дълготрайни нематериални активи съгласно СС 4:

Дълготрайните нематериални активи се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Средният полезен живот в години за основните групи нематериални активи, е както следва:

Група	Полезен живот - години
Програмни продукти	2

Дълготрайни материални активи

Като дълготрайни материални активи се отчитат активи, които отговарят на критериите на СС 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700.00 лв. Активите, които имат стойност по ниска от посочената, се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика.

Всеки дълготраен материален актив се оценява при придобиването му:

- по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на СС 16;
- по себестойност - когато са създадени в предприятието;
- по справедлива стойност - когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка;
- по оценка, приета от съда, и всички преки разходи - когато са получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон.

Последващото оценяване се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за приходи и разходи за съответния период.

Размяна на активи

Когато дълготраен материален актив е получен в резултат на замяна или частична замяна срещу друг несходен дълготраен материален актив или други активи, цената на придобиване се определя по справедливата стойност на получения актив, която е еквивалентна на справедливата стойност на отдадения актив, коригирана с всички прехвърлени парични средства. Възникналата разлика между цената на придобиване на получения актив и сумата от балансовата стойност на отдадения актив и всички прехвърлени парични средства се отчита като печалба или загуба. Когато материален дълготраен актив се придобива в замяна на подобен актив, който има сходна употреба в същата сфера на стопанската дейност и сходна справедлива стойност, не се признава никаква печалба или загуба за съответната сделка. Цената на придобиване на новия актив е балансовата стойност на отдадения актив. Когато справедливата стойност на получения актив представлява доказателство за намалената стойност на отдадения актив, първо се намалява стойността на отдадения актив и тази намалена стойност се приписва на новия актив. Последващи разходи свързани с отделен дълготраен материален актив се отчитат в увеличение на балансовата стойност на актива, когато е вероятно предприятието да придобие икономически изгоди над първоначално оценената стандартна ефективност. Във всички останали случаи последващите разходи се признават за разход за периода, в който са направени. Предприятието отписва дълготраен материален актив при продажба или когато не се очакват никакви икономически изгоди от използването на актива или при освобождаването от него.

Временно изведените дълготрайни активи от употреба - за ремонтване, за подобрения, за консервиране и т.н. не се отписват от баланса на предприятието. Разходите за консервиране (извеждане от употреба за определен период и последващо въвеждане в употреба) се отчитат като текущи разходи за периода, през който са възникнали.

Амортизация на дълготрайни материални активи съгласно СС 4

Дълготрайните материални активи се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ”
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2016

Средният полезен живот в години за основните групи дълготрайни материални активи е както следва:

Група	Полезен живот - години
Сгради	25
Съоръжения	10
Машини, оборудване	3
Транспортни средства – без автомобили	10
Автомобили	4
Компютри	2
Други дълготрайни активи	6.7

Обезценка на дълготрайни материални активи

Съгласно изискванията на СС 36 към датата на изготвяне на финансовия отчет се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден дълготраен материален актив е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка.

През 2014 година в ДП „Българо-Германски център за професионално обучение” не е изготвяна оценка на ДМА и съответно не е правена обезценка тъй като е изготвена в 2011 година.

Финансови активи

Предприятието прилага СС 32 при отчитане на финансови активи.

Финансов актив е всеки актив, който е:

- Парична сума;
- Договорно право за:
  - получаване на парични суми или друг финансов актив от друго предприятие;
  - размяна на финансов инструмент с друго предприятие при потенциално благоприятни условия;
  - инструмент на собствения капитал на друго предприятие;
  - компенсаторен инструмент по смисъла на чл. 2 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти.

Финансовите активи се класифицират в зависимост от целта на придобиване, а когато са част от портфейл, се класифицират в зависимост от целта, която предприятието си е поставило за постигане с портфейла.

Финансовите активи се класифицират в следните категории съгласно изискванията на СС 32:

- Финансови активи, държани за търгуване - тези, които са придобити от предприятието с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж.
- Финансови активи, държани до настъпване на падеж - финансови активи с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, които предприятието има положителното намерение и възможност да запази до настъпване на падежа им.
- Кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието - финансови активи, създадени от предприятието посредством директно предоставяне на пари, стоки или услуги на дадени дебитори.
- Обявени за продажба - всички финансови активи, които не могат да се класифицират в предходните групи.

Финансови активи се признават в баланса, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента.

Финансовите активи се оценяват при първоначалното им придобиване по цена на придобиване, която включва:

- Справедливата стойност на даденото;
- Разходите по извършване на сделка с финансови инструменти, като:
  - хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица;

- данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулационни органи;
- трансферни данъци и мита и други.

След първоначалното признаване, предприятието оценява финансовите активи както следва:

- по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажбата или друг вид освобождавания на финансовите активи, класифицирани като:
  - Финансови активи, държани за търгуване;
  - Финансови активи, обявени за продажба.
- по амортизируема стойност с помощта на метода на ефективната лихва финансовите активи, класифицирани като:
  - Инвестиции, държани до настъпване на падеж, и
  - Заеми и вземания, предоставени от предприятието и недържани за търгуване, които имат фиксиран падеж.
- По себестойност - заеми и вземания, предоставени от предприятието, които нямат фиксиран падеж.

Отчет на разликите от промените в оценката на финансовите активи

Разликите от промените в оценките на финансовите активи се отчитат по справедлива стойност и класифицират като:

- държани за търгуване (включително производните финансови инструменти), които се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи;
- обявени за продажба се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи, или увеличение или намаление на резерв от преоценка за финансови инструменти, който може да бъде положителна или отрицателна величина;
- заеми и вземания, предоставени от предприятието и държани за търгуване (включително производните финансови инструменти), които се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи;
- обезценка на финансовите активи, отчетени по амортизируема стойност, която се отчита като финансов разход.

Финансови активи се отписват изцяло или частично единствено, когато договорените права по тях бъдат погасени. Погасяване (изцяло или частично) на договорени права, произтичащи от финансов инструмент, е налице при:

- реализиране на правата или уреждане на задълженията;
- отказ от правата или отменяне на задълженията;
- изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

Когато финансовият актив е отписан, създаденият за него резерв от преоценка се отчита като текущ финансов разход или текущ финансов приход.

Стоково – материални запаси

Стоково-материални запаси са краткотрайни материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги. Те могат да са обект и на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция, с изключение на незавършеното производство, възникнало по договори за строителство, включително пряко свързани с тях договори за предоставяне на преки услуги;
- инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване.

Нетна реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи за завършване на производствения цикъл и разходите, необходими за осъществяване на продажбата.

Материалните запаси се оценяват от предприятието по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Не се включват в разходите по закупуване:

- складовите разходи за съхраняване на материалните запаси;
- административните разходи;
- финансовите разходи;
- извънредните разходи.

Тези разходи се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени.

Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Вземания

Като кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието се класифицират вземания, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.

Първоначално тези вземания и кредити се оценяват по себестойност.

След първоначалното признаване кредитите и вземанията от клиенти и доставчици, които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Кредитите и вземанията от клиенти и доставчици, които са с фиксиран падеж, се отчитат по амортизираната им стойност. Ефективният лихвен процент е оригиналният процент определен с договора.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбираемост.

Определянето на обезценката се извършва на база на индивидуален подход за всяко вземане по решение на ръководството.

Обезценката на вземанията е отчетена в съответствие с СС 32 ”Финансови инструменти” като разлика между балансовата стойност на вземането от клиента и неговата възстановима стойност се отчита като текущи разходи за периода .

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.

Другите вземания се представят по себестойност.

Като краткосрочни се класифицират вземания, които са:

- без фиксиран падеж;
- със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет.

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на годишния финансов отчет

Парични средства

Паричните средства включват парични средства в брой и в безсрочни депозити, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди се представят предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди и извършени разходи за получаването на приходи, за които приходите не могат да бъдат надеждно определени към датата на финансовия отчет.

Собствен капитал

Предприятието прилага концепцията за поддържане на финансовия капитал.

Счита се, че предприятието поддържа собствения си капитал, когато неговият стойностен размер в края на отчетния период е най-малко равен на размера му в началото на отчетния период, след приспадане на: вложения капитал от собствениците през периода; сумите, разпределени между собствениците; преоценката, отразена в собствения капитал. Поддържането се измерва в номинални парични единици.

Собственият капитал на предприятието се състои от финансов резултат, включващ:

- Неразпределена към датата на финансовия отчет натрупана печалба от предходни периоди;
- Непокрита към датата на финансовия отчет натрупана загуба от предходни периоди;
- Печалба/загуба от периода.

Предприятието е приело в счетоводната си политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба/загуба в началото на отчетния период съгласно СС 8. Сравнителната информация за предходните периоди се преизчислява с размера на корекциите. Когато намалението на неразпределената печалба е по-голямо от салдото на неразпределената печалба преди намалението, разликата се отчита като непокрита загуба от минали години.

Финансови пасиви

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява договорно задължение за:

- предоставяне на парични суми или финансов актив на друго предприятие;
- размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Класификация на финансовите пасиви според СС 32 съдържа:

- Държани за търгуване – са финансови пасиви, поети от предприятието с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърските маржове;
- Държани до настъпване на падеж - са финансови пасиви с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, които предприятието има положителното намерение и възможност да запази до настъпване на падежа им;
- Възникнали първоначално в предприятието финансови пасиви.

След първоначалното признаване предприятието оценява по:

- амортизируема стойност – това са финансовите пасиви, класифицирани като държани до настъпване на падеж и финансовите пасиви, класифицирани като възникнали първоначално в предприятието,
- справедлива стойност – това са финансовите пасиви, класифицирани като държани за търгуване.

Задължения

Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- без фиксиран падеж;
- със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет.

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на финансовия отчет.

Кредити, търговски и други задължения задължения, са финансови пасиви, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори.

След първоначалното признаване кредитите и търговските задълженията, които са без фиксиран падеж, се отчитат по оценената при придобиването им стойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж, се отчитат по амортизираната им стойност. Ефективният лихвен процент е оригиналният процент определен с договора.

Данъчни задължения

Текущите данъчни задължения на предприятието не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират като финансови пасиви.

Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен. Текущите данъчни пасиви за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи към датата на баланса.

Доходи на персонала

Доходите на персонала са възнагражденията предоставени от предприятието на персонала в замяна на положения от него труд, включващи: краткосрочни доходи, доходи при напускане, други доходи под формата на компенсации.

В доходите на персонала се включват и възнагражденията по договори за управление и контрол, възнагражденията по трудови договори и извънтрудови правоотношения на наети лица.

Като задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на предприятието по повод на минал труд, положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на СС се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход неползвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочните доходи на персонала.

За ненадрупващите се компенсируеми отпуски предприятието не признава задължение и разход до момента на отпуската, тъй като трудовият стаж на персонала не увеличава размера на обезщетението.

Предприятието няма политика за начисляване на дългосрочни доходи на персонала.

Доходите при напускане, предоставяни на персонала, включват глобална сума, определена законодателно или чрез договорно или друго споразумение

Доходите при напускане не осигуряват на предприятието бъдещи икономически изгоди, поради което се признават за разход в момента на възникването им. Когато доходите при напускане станат изискуеми за повече от 12 месеца след датата на счетоводния баланс, се отчитат дисконтирани чрез коефициент.

Провизии, условни задължения и условни пасиви

Провизия се признава, когато са изпълнени следните критерии:

- предприятието има текущо правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития към датата на изготвянето на баланса;
- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим паричен поток от ресурси, включващи икономически изгоди;
- може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението.

Размерът на признатата провизия трябва да бъде най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса:

Най-добрата оценка на разходите, необходими за покриване на текущо задължение, е сумата, която предприятието би платило пропорционално за погасяване на задължението към датата на баланса или за да го прехвърли към трета страна по същото време; често обаче е невъзможно или неоправдано скъпо да се погаси или прехвърли задължение към датата на баланса; въпреки това оценката на сумата, която предприятието би платило, за да погаси или прехвърли задължението, представлява най-добрата оценка на разходите, които биха били необходими за покриване на текущо задължение към датата на баланса;

Оценките на резултата и финансовия ефект се определят от ръководството на предприятието, като се вземе предвид и минал опит с подобни транзакции и в някои случаи доклади на независими експерти. Вземат се предвид и всички обстоятелства, настъпили като следствие от събития след датата на баланса.

Провизията се измерва преди облагане с данъци, като последствията от облагането с данъци се отчитат в съответствие със СС 12 - Данъци от печалбата.

Когато се очаква, че някои или всички необходими за създаването на провизия разходи, ще бъдат възстановени (направени застраховки), възстановяването се признава тогава и само тогава, когато е практически сигурно, че тези средства ще се възвърнат, ако предприятието уреди задължението си. Възвърнатите средства трябва да се третират като отделен актив. Признатият размер на възвърнатите средства не бива да надвишава размера на провизията.

Провизиите се преразглеждат към датата на всеки баланс и се преизчисляват с цел да се отрази текущата най-добра оценка. Ако вече не е вероятно да бъде необходим изходящ поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението, поддържането на провизията следва да се прекрати.

Провизиите за задължения се признават в размер на предполагаемото задължение и се отчитат като текущи други разходи, като се вземат под внимание: а) рисковете, несигурността и предполагаемите алтернативни резултати; б) действащите пазарни цени и възможните промени в техните стойности; в) възможни бъдещи законодателни и технологични промени.

Формираните текущи задължения от начисляване на провизии се отчитат като Провизии за задължения, отделно от съществуващите задължения за дейността на предприятието. Предприятието е организирано аналитична отчетност за задълженията от провизии в зависимост от породилите ги събития.

Отписаната неизплатена част от задължението, формирано от провизии, се отчита като финансов приход.

Условни задължения

Условните задължения не се признават в баланса на предприятието.

Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Когато предприятието е отговорно заедно и поотделно за дадено задължение, частта от задължението, която трябва да се покрие от другите страни, се третира като условно задължение. Предприятието признава провизия за частта от задължението, за която съществува вероятна необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически изгоди, освен в изключително редките случаи, когато не може да бъде направена надеждна оценка.

Условни активи

Условните активи не се признават във финансовите отчети, до момента, когато реализацията на прихода е практически сигурна, тогава свързаният с нея актив не е условен актив и признаването му е необходимо.

Предприятието оповестява условен актив, когато постъпването на поток икономически ползи е вероятно.

Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) към датата на сделката.

Закупената валута се оценява по валутния курс на придобиване.

Продадената валута се оценява по валутния курс на продажбата.

Курсовите разлики, възникващи при уреждането на тези парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от тези, по които са били заведени, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2014 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ. Текущо през годината съгласно счетоводната политика се прави преоценка на валутните позиции месечно.

Данъци от печалбата

Текущите данъци от печалбата за текущия и предходни данъчни периоди се признават като пасив до размера, до който не са платени. В случай, че вече платените данъци от печалбата за текущия и предходни периоди надвишават дължимата сума за тези периоди, превишението следва да се признае като актив.

Текущият данък от печалбата се определя по данъчните ставки, които се прилагат към датата на финансовия отчет.

Текущият данък от печалбата се представя в отчета за приходите и разходите като разход за данъци от печалбата за периода, с който се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба, освен в случаите когато данъкът възниква в резултат на операция или събитие, което е признато през същия или различен отчетен период директно в собствения капитал.

Актив по отсрочени данъци се признава до степеня, до която е вероятно да има бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се приспадне намаляемата временна разлика, данъчната загуба или данъчния кредит. Предприятието преразглежда към датата на всеки отчет непризнатите активи по отсрочени данъци и балансовата стойност на признатите активи по отсрочени данъци ,

за да се прецени отново степента на вероятност да има достатъчни бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се приспадне намаляемата временна разлика, данъчната загуба или данъчния кредит.

Определеният върху облагаемите временни разлики данък от печалбата се признава като пасив по отсрочени данъци.

Пасив по отсрочени данъци се признава задължително за всички възникнали облагаеми временни разлики.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчните ставки съгласно данъчното законодателство, действащо за периодите, в които се очаква активът да се реализира или пасивът да се уреди. Оценяването следва да отразява данъчните ефекти на начина, по който предприятието очаква да възстанови активите или да уреди пасивите.

В случаите, когато за различните компоненти на данъчна печалба се прилагат различни данъчни ставки, активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по ефективната (и/или конкретната очаквана) данъчна ставка съгласно данъчното законодателство на база на очакваната данъчна печалба за периодите, в които активът се реализира или пасивът се уреди.

Измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци, освен тези, които са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се представят във финансовия отчет като разход за данъци от печалбата.

Промяната в сумата на активите и пасивите по отсрочени данъци, които са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал се отчита в същата балансова статия.

Лизинг

Класификацията на лизинговите договори се осъществява в началото на лизинга на базата на критерии. При промяна на условията на лизинговия договор, които водят до промяна на критериите, се извършва нова класификация на лизинговите договори.

Разграничаването между финансов лизинг и експлоатационен лизинг при тяхното текущо отразяване и периодично представяне във финансовите отчети се извършва в съответствие с принципа "предимство на съдържанието пред формата"

Лизингов договор се класифицира като финансов, когато:

- наемодателят прехвърля на наемателя всички рискове и изгоди, свързани със собствеността върху актива;
- наемодателят прехвърля на наемателя собствеността върху актива към края на срока на лизинговия договор;
- наемателят притежава опция за закупуване на актива на цена, която се очаква да бъде значително по-ниска от справедливата стойност към датата, на която опцията става изпълнима, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена;
- срокът на лизинговия договор покрива по-голямата част от икономическия живот на актива, дори ако правото на собственост не е прехвърлено;
- в началото на лизинговия договор сегашната стойност на минималните лизингови плащания се равнява на справедливата стойност на наетия актив,
- наетите активи имат специфичен характер, като само наемателят може да ги експлоатира без извършването на съществени модификации.

Вземанията и задълженията по договори за финансов лизинг се признават съответно като актив и пасив в счетоводния баланс на наемателя с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

При финансов лизингов договор, когато предприятието е наемател:

- отчита като задължение определената в договора обща сума на наемните плащания;
- записва наетия актив по справедлива стойност или със стойността на минималните лизингови плащания, ако те са по-ниски;
- отчита като финансов разход за бъдещи периоди разликата между справедливата стойност на наетия актив и общата сума на договорените наемни плащания;
- признава като текущ финансов разход за периода част от финансовия разход за бъдещи периоди пропорционално на относителния дял на дължимите минимални лизингови плащания по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания;

- начислява амортизация на амортизируемите наети активи - в съответствие с възприетата амортизационна политика за подобни амортизируеми собствени активи;
- намалява задължението си с изплатените през срока на договора суми.

При финансов лизингов договор, в случаите когато предприятието е наемодател:

- отчита като вземане определените в договора наемни плащания; в сумата им се включват: справедливата (продажната) цена на отдадения актив, разликата между общата сума на договорените наемни плащания и справедливата цена на отдадения актив, която се отразява като финансови приходи за бъдещи периоди;
- отписва отдадения актив по неговата балансова стойност;
- отчита в текущия период финансовите приходи за бъдещи периоди пропорционално на относителния дял на подлежащите на получаване суми по договора за периода в общата сума на договорените наемни плащания;
- отчита в намаление на вземането по договора получените през срока на договора плащания.

Когато предприятието е наемодател по експлоатационен лизингов договор:

- отчита предоставените активи в своя счетоводен баланс и им начислява амортизация (когато те са амортизируеми);
- отразява начислените в негова полза наемни вноски като постъпления от продажби в текущия период;
- начислените разходи за амортизации се отразяват за сметка на постъпленията от наема по съответния експлоатационен лизингов договор.

Когато предприятието е наемател по експлоатационен лизингов договор отчита:

- като разходи за външни услуги начислените наемни вноски;
- чрез задбалансови сметки наетите активи по справедливата им цена.

Обезценки на активи

Обезценки на активи се извършват съгласно изискванията на СС 32 и СС 36, регламентиращи отчитането на обезценка на различните видове активи.

Извършените обезценки през текущия период са представени в допълнителната информация към статните на финансовия отчет.

Печалба, загуба за отчетния период

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако счетоводен стандарт изисква или позволява друго.

Печалбата или загубата за отчетния период включва:

- печалбата или загубата от обичайната дейност,

Печалба или загуба от обичайната дейност

Когато естеството на приходните или разходните статии при определянето на печалбата или загубата от обичайната дейност е важно за обясняване на резултатите от дейността, естеството и размерът на такива статии се отразява отделно.

Приходи

Предприятието отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове.

Приходът се определя по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение под формата на парични средства.

Приходът се признава, когато:

- е вероятно предприятието да има икономическа изгода, свързана със сделката;
- сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена;
- направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат измерени;
- приходите за всяка сделка се признават едновременно с извършените за нея разходи (принцип на съпоставимост между приходите и разходите).

Предприятието не признава приходи, когато разходите не могат да бъдат надеждно изчислени. При тези обстоятелства всяко получено плащане се признава за пасив (задължение).

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- Приходи от продажба на стоки, продукция и други активи - при предаване, прехвърляне собствеността и на значителните рискове и изгоди, свързани със собствеността на продукцията и стоките на купувачите;
- Приходи от извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и присматане на работата от клиента;
- Приходи от дългосрочни услуги на базата на етап на завършен договор;
- Приходи от наеми – признават се на времева база за срока на договора;
- Приходи от лихви – признават се текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива;
- Приходи от лицензионни възнаграждения – признават се според разпоредбите на съответното споразумение;
- Приход от излишък на активи - приходът се признава при установяване на излишъка;
- Приход от отписани задължения - приходът се признава при изтичане на давностния срок или при наличие на други основания за отписване на задълженията;
- Приход от глоби, неустойки, лихви и други - приходът се признава след установяване на правото за тяхното получаване съгласно договор или чрез съдебен иск;
- Приход от ценови разлики по липси и начети - признават се за приход при плащане на липсите или начетите.

Предприятието е приело в счетоводната си политика да отчита като извънредни приходи само тези, които са ясно отграничени от обичайната дейност и не се очаква да се повтарят често.

Разходи

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Към разходите за дейността се отнасят финансови разходи, които предприятието отчита при обичайната си дейност.

Предприятието е приело в счетоводната си политика да отчита като извънредни разходи само тези, които са ясно ограничени от обичайната дейност и не се очаква да се повтарят често.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Свързани лица

Предприятието спазва разпоредбите на СС 24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица, без те да се отличават от тези между несвързани лица.

Предприятието оповестява следните свързани лица:

- Министърът на труда и социалната политика

- Ключов ръководен персонал на предприятието:
Д-р Любов Попова – изпълнителен директор,
Върбан Танев – директор клон гр. Стара Загора,
Ралица Минчева – директор клон гр. Смолян,
Нели Бъчварова – директор клон гр. Царево,
Албена Лазова – директор клон гр. Плевен,
Петя Забунян – директор клон гр. Пазарджик.

Управителен съвет в състав:

Стефка Василева Лиманска – председател
Мария Неделчева Андреева – член
Марияна Йорданова Павлова – член

Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ

Правителствените дарения се отчитат само тогава, когато предприятието е сигурно, че спазва съпътстващите ги условия и даренията ще бъдат получени.

Правителствените дарения се отчитат като финансиране, освен ако в закон е определен друг ред на отчитане, което финансиране се признава като приход в текущия период, както следва за:

- дарения, свързани с амортизируеми активи - пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активи, придобити в резултат на дарението;
- дарения, свързани с неамортизируеми активи - през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по даренията; когато се даряват неамортизируеми дълготрайни активи, дарението (финансирането) се отразява като приход на определена от предприятието база, свързана с условията на дарението. Срокът, през който се признава приходът, не може да бъде по-дълъг от 20 години;
- дарения, свързани с преотстъпени данъци - през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по преотстъпването на данъците.

Преотстъпният корпоративен данък и намалението на корпоративния данък по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане се отчита като резерв.

Правителствените дарения, получени под формата на прехвърляне на непарични активи, се оценяват по справедливата им стойност.

Получените от предприятието дарения от трети лица се отчитат по реда на СС 20.

Опростените данъци се отразяват като приходи за периода, в който е направено опрощаването, когато те текущо са били отразени като разход за дейността.

Опростените заеми без условия се отчитат като текущи приходи.

Опростените заеми при определени условия се отчитат като финансиране.

Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

За събития след датата на баланса (както благоприятни, така и неблагоприятни) се считат онези, които възникват между датата на баланса и датата, на която годишният финансов отчет е одобрен за публикуване.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували на датата на годишния финансов отчет.

Некоригиращи събития са тези, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след датата на баланса и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след датата на баланса. Когато некоригиращите събития след датата на баланса са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие след датата на баланса:

- естеството на събитието;

- оценката на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

Допълнителна информация към статиите на финансовия отчет

Баланс

Б. Нетекущи дълготрайни активи

I. Нематериални активи

Балансовите стойности и движението на дълготрайните нематериални активи е посочено в Приложение 1 към финансовия отчет.

II. Дълготрайни материални активи

Балансовите стойности и движението на дълготрайните материални активи е посочено в Приложение 1 към финансовия отчет.

IV. Отсрочени данъци

Отсрочени данъци								
Временна разлика	31.12.2015		Движение на отсрочените данъци 2016				31.12.2016 г.	
	Данъчна основа	Времени а разлика	увеличение		намаляние		Данъчна основа	Времени а разлика
			Данъчна основа	Времени а разлика	Данъчна основа	Времени а разлика		
Активи по отсрочени данъци								
Амортизации			0	0			-	-
Обезценка	159	16	-	-	7	-	166	16
Компенсируми отпуски	40	4	44	4	(40)	(5)	44	3
Общо активи:	200	22	44	4	(33)	(5)	210	21
Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизации	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо пасиви:	-	-	-	-	-	-	-	-
Отсрочени данъци	200	22	44	4	(33)	(5)	210	21

В. Текущи (краткотрайни) активи

I. Материални запаси

Таблица Материални запаси		
Вид	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Материали в т.ч. /нето/	110	118
Основни материали	110	118
Стоки /нето/	1	1
Стоки	1	1
Предоставени аванси / нето /	-	-
Предоставени аванси на клиенти и доставчици	-	-
Общо	111	119

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ”
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2016

II. Вземания

Вземания						
Вид	31.12.2016 г.			31.12.2015 г.		
	Общ размер	До 1 година	Над 1 година	Общ размер	До 1 година	Над 1 година
Вземания от клиенти по продажби в /нето/	94	94	-	8	8	-
Вземания бруто	94	94	-	8	8	-
Вземания по предоставени аванси на доставчици /нето/	-	-	-	-	-	-
Вземания по предоставени аванси	-	-	-	-	-	-
Други вземания	9	9	-	38	38	-
Вземания по липси и начети	-	-	-	7	7	-
Други краткосрочни вземания	9	9	-	31	31	-
Общо	103	103	-	46	46	-

IV. Парични средства

Вид	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Парични средства в брой в т.ч.	8	10
В лева	7	6
Във валута	1	4
Парични средства в разплащателни сметки в т.ч.	1 502	1 036
В лева	1 054	863
Във валута	448	173
Парични еквиваленти		
Блокирани парични средства		
Краткосрочни депозити		
Общо	1 510	1 046

Г. Разходи за бъдещи периоди

Разходи за бъдещи периоди

Вид	Салдо 31.12.2015 г.	Признати разходи 2016 г.	възникнал и 2016 г.	Салдо 31.12.2016 г.	До 1 година	Над 1 година
Абонаменти	4	6	5	4	4	-
Общо	4	6	5	4	4	-

A. Собствен капитал

I. Записан капитал

ДП БГЦПО е регистрирано в 2011 год. по чл. 62 ал. 3 от Търговския закон като юридическо лице. Собственик на държавното предприятие е Министерство на труда и социалната политика. ДП БГЦПО е правопреемник на Българо-германските центрове за професионално обучение в Пазарджик, Плевен, Стара Загора, Смолян и Царево - юридически лица по чл. 60 от Закона за администрацията и второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към Министъра на труда и социалната политика. През 2013 година на основание Заповед №РД 01-197/05.03.2013

г. на Министъра на труда и социалната политика, на основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл.60а, ал. 5 от Закона за насърчаване на заетостта и чл. 11, т. 1 от Правилника за устройството и дейността на ДП БГЦПО, е вписан собствен капитал в Търговския регистър. Регистрираният капитал на ДП БГЦПО е в размер на 2 531 хил. лв. с едноличен собственик МТСП.

Основен /записан/ капитал ООД								
Съдружник	31.12.2016 г.				31.12.2015 г.			
	Брой дялове	Стойност	Платени	% Дял	Брой дялове	Стойност	Платени	% Дял
МТСП	2 530 576	2 530 576	2 530 576	100%	2 530 576	2 530 576	2 530 576	100%
Общо:	2 530 576	2 530 576	2 530 576	100%	2 530 576	2 530 576	2 530 576	100%

V. Натрупана печалба, загуба от минали години, текуща печалба (загуба)

Финансов резултат	
Финансов резултат	Стойност
Неразпределена печалба към 31.12.2015 г.	37
Увеличения от:	38
Печалба за годината 2016 г.	38
Печалба към 31.12.2016 г.	75
Непокрита загуба към 31.12.2015 г.	(585)
Преизчислена загуба към 31.12.2015 г.	(585)
Загуба към 31.12.2016 г.	(619)
Финансов резултат към 31.12.2015 г.	(548)
Финансов резултат към 31.12.2016 г.	(544)

В. Задължения

Задължения							
Вид	31.12.2016 г.			31.12.2015 г.			
	Общ размер	До 1 година	Над 1 година	Общ размер	До 1 година	Над 1 година	
Получени аванси от	110	110	-	8	8	-	
Задължения към доставчици	45	45	-	10	10	-	
Други задължения	63	63	-	56	56	-	
Други задължения	9	9	-	56	56	-	
Общо	218	218	-	74	74	-	

Задължения свързани с персонала

Вид	31.12.2016 г.			31.12.2015 г.		
	Общ размер	До 1 година	Над 1 година	Общ размер	До 1 година	Над 1 година
Задължения към персонала	44	44	-	41	41	-
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	44	44	-	41	41	-
Задължения към осигурителни предприятия	0	0	-	0	0	-
в т.ч. задължения по неизползвани	0	0	-	0	0	-
Общо	44	44	-	41	41	-

Данъчни задължения

Вид	31.12.2016 г.			31.12.2015 г.		
	Общ размер	До 1 година	Над 1 година	Общ размер	До 1 година	Над 1 година
Данък върху добавената стойност	9	9	-	9	9	-
Други данъци	-	-	-	-	-	-
Общо	9	9	-	9	9	-

Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди**Финансирания**

Дарение	Салдо 31.12.2015 г.	Признати разходи 2016 г.	възникнал и 2016 г.	Салдо 31.12.2016 г.	До 1 година	Над 1 година
Финансиране за дълготрайни активи				-		-
Финансиране от европейски фондове	54	54	297	297	297	-
Общо:	54	54	297	297	297	-

Отчет за приходи и разходи**А. Разходи****1. Разходи за суровини и материали и външни услуги**

А.Разходи		
1. Разходи за суровини , материали		
Вид разход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Основни материали	492	327
Ел. енергия	129	112
Вода	27	26
Офисматериали и консумативи	8	8
Общо:	656	473

Разходи за външни услуги		
Вид разход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Реклама	6	4
Съобщителни услуги	24	29
Консултански и други договори	-	-
Граждански договори и хонорари	256	
Застраховки	10	10
Данъци и такси	54	
Охрана	103	
Текущ ремонт	21	
Наеми	6	647
Други разходи за външни услуги	74	
.....		
.....		
.....		
Общо	554	690

2. Разходи за персонала

Разходи за персонала		
Разходи за:	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Разходи за заплати на в т.ч.	975	887
производствен персонал	975	887
в т.ч. разходи по неизпозвани отпуски	44	41
Разходи за осигуровки на в т.ч.	193	187
производствен персонал	193	187
в т.ч. разходи по неизпозвани отпуски	7	6
в т.ч. разходи свързани с пенсии	136	131
Общо	1 168	1 074
В това число неплатени :		

Категории персонал		
Категории персонал	Средно списъчен състав	
	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Средно списъчен брой	89	87
Ръководители	13	13
Аналитични специалисти	41	39
Техници и други приложни специалисти	8	9
Административен персонал	6	6
Персонал, зает с услуги на населението, търговия и охрана	7	5
Квалифицирани производствени работници	2	2
Оператори на машини и съоръжения	3	3
Други професии	9	10

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ”
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2016

3. Амортизации и обезценка

Разходи за амортизации и обезценка		
Разходи за амортизации	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Разходи за амортизации на административни	193	199
дълготрайни материални активи	193	199
дълготрайни нематериални активи		
Общо	193	199

4. Други разходи

Други разходи		
Вид разход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Разходи за командировки	62	101
Балансова стойност на продадени материални запаси	-	2
Други разходи	173	149
Общо	235	252

5. Финансови разходи

Финансови разходи		
Вид разход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Други финансови разходи	3	4
Общо	3	4

6. Разходи за данъци от печалбата и други данъци

Съгласно действащото законодателство печалбите се облагат с корпоративен данък в размер 10%. За изчисляване размера на отсрочените данъци е ползвана ставка 10% , която се очаква да е валидна при обратното проявление.

За изчисляване на размера на отсрочените данъци е приложена ставка 10% поради липса на надеждна информация за предстоящи промени на данъчните ставки за корпоративния данък.

Таблица 11 Разходи за данъци		
Вид разход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Разходи за данъци от печалбата	-	(1)
Разход/приход от отсрочени данъци	-	(1)
Общо	-	(1)

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ”
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2016

Б. Приходи

1. Нетни приходи от продажби и други приходи

1.Нетни приходи от продажби и други приходи		
Вид приход	31.12.2016 г.	31.12.2015 г.
Продажби на продукция в т.ч.	26	29
Продажби на кухненска продукция	26	29
Продажби на стоки в т.ч.	6	5
Продажби на безалкохолни напитки и др.	6	5
Продажби на услуги в т.ч.	2 719	2 539
Приходи от обучения	2 719	2 539
Други приходи в т.ч.	96	155
Други	27	20
Приходи от финансиране	69	135
Общо	2 847	2 728
В т.ч. (неполучени) неплатени:		

Други оповестявания

1. Свързани лица и сделки със свързани лица

Предприятието оповестява следните свързани лица:

- Собственик на Предприятието
Министерство на труда и социалната политика
  - Главен контрагент при изпълнение на НПДЗ - Агенция по заетостта, второстепенен разпоредител със средства към МТСП.
  - Лица упражняващи общ контрол над предприятието
Министър на труда и социалната политика
- Предприятието не е извършвало сделки със свързани лица.

2. Оповестявания съгласно Закона за счетоводството

Начислените суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори на предприятието, за независим финансов одит са в размер на 3500 хил.лв.

3. Условни активи и пасиви

Предприятието не оповестява условни активи и пасиви.

3. Събития настъпили след датата на годишния финансов отчет

След датата на съставяне на годишния финансов отчет не са настъпили събития, изискващи допълнително оповестяване.

5. Действащо предприятие

Ръководството на дружеството, счита че предприятието е действащо и ще остане действащо, и няма планове и намерения за преустановяване на дейността

ДП „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ”
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ КЪМ 31.12.2016

6. Финансови показатели

Показатели					
№	Показатели	2016 г.	2015 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
1	Дълготрайни активи /общо/	774	896	(122)	-14%
2	Краткотрайни активи в т.ч.	1 728	1 215	513	42%
3	Материални запаси	111	119	(8)	-7%
4	Краткосрочни вземания	107	50	57	114%
5	Парични средства	1 510	1 046	464	44%
6	Обща сума на активите	2 502	2 111	391	19%
7	Собствен капитал	1 987	1 983	4	0%
8	Финансов резултат	38	37	1	3%
9	Краткосрочни пасиви	515	128	387	302%
10	Обща сума на пасивите	515	128	387	302%
11	Приходи общо	2 847	2 728	119	4%
12	Приходи от продажби	2 847	2 728	119	4%
13	Разходи общо	2 809	2 692	117	4%
Коефициенти					
№	Коефициенти	2016 г.	2015 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
	Рентабилност:				
1	На собствения капитал	0,02	0,02	0,00	2%
2	На активите	0,02	0,02	(0,00)	-13%
3	На пасивите	0,07	0,29	(0,22)	-74%
4	На приходите от продажби	0,01	0,01	(0,00)	-2%
	Ефективност:				
5	На разходите	1,01	1,01	0,00	0%
6	На приходите	0,99	0,99	(0,00)	0%
	Ликвидност:				
7	Обща ликвидност	3,36	9,49	(6,14)	-65%
8	Бърза ликвидност	3,14	8,56	(5,42)	-63%
9	Незабавна ликвидност	2,93	8,17	(5,24)	-64%
10	Абсолютна ликвидност	2,93	8,17	(5,24)	-64%
	Финансова автономност:				
11	Финансова автономност	3,86	15,49	(11,63)	-75%
12	Задлъжнялост	0,26	0,06	0,19	302%

Съставител:
Боряна Страхилова

Ръководител:
Д-р Любов Попова

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „БЪЛГАРО-ГЕРМАНСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ“ (ДП БГЦПО)

ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2016 ГОДИНА

Настоящият доклад за дейността на ДП БГЦПО за 2016 год. е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството, изискванията на Търговския закон и съгласно изискванията на чл. 32 от Наредба 2 на Комисията за финансов надзор за проспектите при публично предлагане на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа (Наредба 2), във връзка с чл. 100, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и съдържа изискуемата информация по Приложение № 10 на Наредба 2.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (ДП БГЦПО) е създадено през юли 2011 год. към Министерство на труда и социалната политика (МТСП) съгласно чл. 60а от Закона за насърчаване на заетостта, по силата на който петте Българо-германски центъра за професионално обучение (БГЦПО) в Пазарджик, Плевен, Стара Загора, Царево и Смолян са преобразувани от второстепенни разпоредители с бюджетни средства на МТСП в ДП БГЦПО – юридическо лице по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. С ПМС 189 от 04 юли 2011 год., чл. 1, е приет Правилника за устройството и дейността на ДП БГЦПО.

Структурата на ДП БГЦПО се състои от Централно управление (ЦУ) в София, адрес на офис и за кореспонденция ул. „Ф.Ж. Кюри“ 25 А, и клонове, които се намират на адресите на центровете в градовете Пазарджик, Плевен, Стара Загора, Царево и Смолян.

ДП БГЦПО наследява, запазва и доразвива добрите традиции от три успешни междуправителствени българо-германски проекта в областта на професионалното обучение на възрастни (1992-2010), в рамките на които са изградени и въведени в действие петте БГЦПО и които имат сериозен принос за развитието на системата за професионално обучение на възрастни в България.

ДП БГЦПО участва в осъществяването на активната политика на пазара на труда и изпълнява важна социална функция като допринася за намаляване на безработицата чрез обучение за придобиване на квалификация и индиректно - на бедността и агресията, особено сред млади хора.

Основният предмет на дейност на ДП БГЦПО е осъществяване на обучения за придобиване на степен на професионална квалификация и по част от професия на безработни и заети лица, навършили 16 години, обучения за придобиване на ключови компетентности, професионално ориентиране, валидиране на знания, умения и компетентности. Провеждат се обучения за повишаване на методическата квалификация на обучаващи на възрастни по методика на обучението на възрастни - учители, преподаватели и наставници. По проекти се тестват иновативни практики в областта на професионалното обучение с оглед последващото им прилагане в системата за обучение на възрастни.

Съгласно ЗНЗ ДП БГЦПО изпълнява възложени от държавата публични задачи в областта на политиката за повишаване качеството на работната сила:

- обучение на безработни лица от уязвимите групи на пазара на труда с цел интегрирането им на пазара на труда;
- обучение за повишаване компетентността на преподаватели на възрастни;
- обучение на наставници на безработни, наети за чиракуване;
- тестване на иновативни практики в областта на професионалното обучение с оглед последващото им прилагане в системата за обучение на възрастни.

Основната целева група на ДП БГЦПО съгласно регламент на учредяване са представители на групи в неравностойно положение на пазара на труда съгласно § 1, т. 4а от Допълнителните разпоредби на ЗНЗ, които включват безработни лица с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда: „безработни младежи; безработни младежи с трайни увреждания; безработни младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си; продължително безработни лица; безработни лица с трайни увреждания; безработни лица - самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода; безработни над 50-годишна възраст; безработни лица с основно или по-ниско образование и без професионална квалификация; други групи безработни лица.“

Други целеви групи на ДП БГЦПО са:

- заети лица на принципа на самофинансиране,
- работодатели, на които предлага:
- дуално обучение и семинари за обучение на наставници,
- курсове от стандартната си програма (по лицензия) за придобиване на степен на професионална квалификация, по част от професия и ключови компетентности,
- обучение на заети лица по схеми на ОП РЧР - с ваучери и др.,
- курсове по заявка на работодател при стриктно спазване на всички негови изисквания относно съдържание, продължителност, място на провеждане и пр.,
- своята база за провеждане на съвместни мероприятия, конференции с партньори.

ДП БГЦПО е лицензиран от Националната Агенция за Професионално Образование и Обучение (НАПОО) за обучение по 86 професии/специалности и регистриран в Агенция по заетостта като доставчик на обучение. Клоновете са запазили своята специализация.

ДП БГЦПО предлага обучение с високо качество, ориентирано към съвременни европейски модели и добри практики. В учебния процес се прилагат модерни подходи и методи, чрез които се придобиват знания и се формират необходимите практически умения, гарантиращи на обучаваните добър шанс за реализация на пазара на труда. Според съвременните изисквания на работодателите се провеждат обучения за придобиване на ключови компетентности. Обучението има различни форми: дневна, вечерна, съботно-неделна, дуална.

ДП БГЦПО има функционираща вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение съгласно Наредба 2 на МОН от 8.9.2015 година и се сертифицира по стандарт ISO 9001:2015.

Клоновете на ДП БГЦПО разполагат със собствен административен и обучаващ персонал – към края на 2016 г. - 89 човека, с висока квалификация, отлични професионални и методически компетентности и дългогодишен опит.

ДП БГЦПО разполага с дългосрочно предоставена за ползване от държавата и общините чрез МТСП материално-техническа база – сгради и прилежащи постройки, в петте града. В сградите на клоновете и пристройките към тях се намират подходящо

обзаведени и оборудвани кабинети, учебни и конферентни зали, работилници, лаборатории, салони, общежития за настаняване на участниците в обученията и столови за тяхното изхранване с професионално обзаведени кухни. Създадени са всички условия за пълноценен учебен процес и комплексна услуга на клиентите и обучаваните.

ДП БГЦПО не изготвя Декларация за корпоративно управление съгласно чл. 100н, ал. 7 от ЗППЦК съгласно Писмо на Комисията за Финансов Надзор № 93-001486 от 03.02.2017г.

2. КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Съгласно Правилника за устройството и дейността на ДП БГЦПО и чл. 60а на ЗНЗ ДП БГЦПО се състои от ЦУ и пет клона в страната:

ДП БГЦПО клон Плевен е официално открит на 23.10.1996 г. като БГЦПО Плевен и е специализиран в областта на:

- Строителство
- Дървообработване
- Металообработване и машиностроене
- Инсталационна техника
- Електротехника
- Информационни технологии

ДП БГЦПО клон Пазарджик, открит като БГЦПО Пазарджик на 12.09.1995 г., предлага обученията по:

- Администрация и управление
- Секретарски и административни офис дейности
- Счетоводство и данъчно облагане
- Приложна информатика
- Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти
- Електроника, автоматизация, комуникационна и компютърна техника
- Европейски сертификат за бизнес компетенции EBC*L
- AutoCAD и CNC
- CISCO мрежова академия и Европейски компютърен паспорт Xpert.

ДП БГЦПО клон Стара Загора е открит на 5.12.1995 г. като БГЦПО Стара Загора и предлага специализирано обучение по:

- Автомобилна техника
- Селскостопанска техника
- Ортопедична техника (вкл. изработка на ортопедични обувки и стелки)
- Металотехника (ръчна и машинна обработка на метали)
- Заваряване
- Инсталационна (ВиК), газова, вентилационна и отоплителна техника
- Електротехника.

ДП БГЦПО клон Царево е открит на 17 юли 2010 г. като БГЦПО Царево и предлага обучение в областта на морския туризъм:

- хотелиерство
- ресторантьорство и кетеринг
- пътуване, туризъм и свободно време
- туристическа анимация
- екскурзоводско обслужване
- фризьорство
- козметика
- социални дейности
- градинарството.

ДП БГЦПО клон Смолян е открит на 22 ноември 2010 г. като БГЦПО Смолян и предлага обучение по планински туризъм:

- хотелиерство
- ресторантьорство и кетеринг
- пътуване, туризъм и свободно време
- екскурзоводско обслужване
- фризьорство
- козметика
- градинарство.

Всички клонове предлагат на професионално ориентиране, обучение по ключови компетентности: чужди езици, информационни технологии, предприемачество, обществени и граждански компетентности и др., валидиране на знания, умения и компетентности и методическо обучение на обучаващи на възрастни.

3. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА

Дейността на Държавното предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (ДП БГЦПО) през отчетния период 2016 година е изцяло подчинена на изпълнението на Годишната програма за развитието и дейността на предприятието през 2016, в т.ч. Плана на обученията за двугодишния период 2016/2017 г. в рамките на Националния план за действие по заетостта за 2016 година, при стриктно спазване на общите законови и нормативни регламенти и документи и актуализираните вътрешни документи на предприятието.

ДП БГЦПО извърши дейността си в изпълнение на целите от „Годишната програма за дейността и развитието на ДП БГЦПО - 2016“:

Стратегическа цел № 1: Развитие на вътрешната среда на ДП БГЦПО чрез запазване на финансовата стабилност, подобряване на процесите по структурно укрепване и организационно развитие.

Стратегическа цел № 2: Разширяване на външната среда на действие на ДП БГЦПО чрез продължаване на дейностите по издигане имиджа и популярността на предприятието за по-добро позициониране на пазара на услуги за обучение.

Стратегическа цел № 3: Утвърждаване на европейски ценности в обучението, трансфер на иновации и добри европейски практики чрез разширяване на партньорските отношения и сътрудничеството с различни организации в рамките на Европейския съюз.

В изпълнение на Стратегическа цел № 1 ръководството на ДП БГЦПО продължи

процеса на административно и финансово укрепване на предприятието за преодоляване на възникналите след създаването му проблеми. Подобри се неговата организационна структура в изпълнение на публичните му задачи съгласно чл.60а от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ), свързани с провеждане на качествено и практически ориентирано професионално обучение за безработни и заети лица над 16 години:

– за придобиване на степен на професионална квалификация/част от професия, на ключови компетентности и валидиране на знания, умения и компетентности, както и на професионално ориентиране,

- на обучаващи на възрастни, вкл. на наставници,
- на заети лица за повишаване на тяхната квалификация.

Важна задача на ръководството бе осигуряване на необходимите ресурси за осъществяване дейността на предприятието – финансови, човешки, материално-технически и методически.

Финансови ресурси: През отчетния период са реализирани приходи от:

- изпълнение на Двугодишния План на обученията в рамките на Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) за 2016 г.

Изпълнението на натурите (по брой включени в обучение безработни лица) по Плана е на 109 %. В курсове за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация и по част от професия са включени общо 2 524 безработни лица, от които 510 са преминали допълнително и курс за обучение по ключови компетентности, а 101 - професионално ориентиране, и други 190 заети лица – в семинари за обучаващи на възрастни.

Разпределение на обучените по видове обучения:

Видове обучения	План	Изпълнение
I степен на професионална квалификация	439	609
II степен на професионална квалификация	527	653
III степен на професионална квалификация	168	195
Общо за СПК:	1 134	1457
Обучение по част от професията	316	266
Общо:	1 450	1723
Обучение по ключова компетентност	550	510
Професионално ориентиране	110	101
Обучение на възрастни	199	190
Общо	2 309	2524

- обучения на принципа на самофинансиране: общо обучени са 396 лица.

От обучения, финансирани от физически или юридически лица, клиенти на ДП БГЦПО, през отчетния период са реализирани приходи от 120 399 лв.

- допълнителни / други дейности:

От извършване на допълнителни дейности за предоставяне на услуги на партньори и клиенти, в т.ч. от проведени съвместни мероприятия/семинари в базата на клоновете през отчетния период са реализирани 255 661 лв.

Обобщение по счетоводни данни:

ДП БГЦПО – приходи	ДП БГЦПО – разходи	Краен финансов резултат –
--------------------	--------------------	---------------------------

		положителен
2 846 717	2 807 980	38 737

Продължи процесът на оптимизиране на разходите на клоновете с оглед енергийна ефективност и създаване на оптимални условия за провеждане на учебния процес и осигуряване на неговото качество.

Съгласно законодателството през отчетния период са подготвени и проведени необходимите процедури по ЗОП за осигуряване на охранителна дейност, доставка на хранителни продукти и ваучери за храна (в рамките на социалната политика на предприятието), закупуване на канцеларски материали и гориво.

Финансово-счетоводната дейност в ДП БГЦПО е насочена към осигуряване на финансов контрол върху правилното планиране, целесъобразно и законосъобразно изразходване на средствата на предприятието.

Персонални ресурси: Числеността на персонала на ДП БГЦПО към края на отчетния период е 89 души – 86 в клоновете и 3 в ЦУ. Персоналът в клоновете е разпределен в отдели „Учебен отдел“ (УО) и „Административно-финансов отдел“ (АФО) съгласно утвърдена Организационна структура на предприятието. Клоновете си сътрудничат с високо квалифицирани преподаватели по извънтрудови правоотношения за провеждане на обучения/тематични блокове, за които не разполагат с преподаватели на трудов договор. През отчетния период няма промяна в ръководството на клоновете.

Организационна дейност: Продължи оптимизирането на функционалните задължения на ръководния персонал с цел достигане на по-голяма ефективност и дейността по усъвършенстване и актуализиране на вътрешно-нормативната документация.

Проведени са редовни срещи с директорите на клоновете за разпределение на задачите през отчетния период и контрол върху тяхното изпълнение, редовни заседания на Управителния съвет, съвместно заседание на УС с директорите на клоновете и одитора, срещи с екипите на клоновете, среща с членовете на Консултативния съвет. Проведена е работна среща с целия екип на предприятието във връзка с разработване и въвеждане на вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение.

Материални ресурси: Продължи поддържането и подобряването на учебно-материалната база на клоновете: освежаване на кабинети, семинарни и конферентни зали, стаи в общежитията, входи и пр. вкл. снабдяване с нови средства за обучение. Закупени са телевизори, хладилници и лампи за общежитията, компютри, монитори, инструменти, машини, помощни учебни средства, столове и др. за кабинетите и работилниците. Извършени са неотложните ремонтни дейности по сградите и отделни санитарни помещения.

Ноу-хау / методически ресурси: Изградена е вътрешна система за осигуряване на качеството на протичащите в предприятието процеси и предлаганите услуги по обучение съгласно Наредба 2 на МОН от 8.9.2015 год. Протича постоянен процес на обновяване на учебната документация. Разширява се прилаганата методика за обучение на възрастни.

Акцент в дейността на ДП БГЦПО и през 2016 година е провеждането на качествено, модерно, с комплексен характер и съобразено със спецификата на възрастните учащи професионално ориентиране и обучение на безработни и заети лица за начално обучение по професия, повишаване на квалификацията и преквалификация. Качеството на обучението е постоянна задача на екипа на ДП БГЦПО, защото точно този стремеж е неговата

съществена отличителна черта. Качеството на предлаганите услуги продължава да бъде развивано като стратегическо предимство на предприятието на пазара на услуги за обучение.

През отчетния период е разработена и въведена вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение съгласно Наредба 2 на МОН от 8.9.2015 година.

Първостепенната задача на ръководството на ДП БГЦПО - квалификацията на персонала и нейното непрекъснато повишаване, с акцент върху методическата компетентност на преподавателите, произтича от разбирането за изключителната значимост на хората с техните знания, умения, нагласи, личностни качества, чувство за отговорност и привързаност към предприятието. Квалификацията е важен фактор за постигане на качество на предлаганите услуги.

Важна роля за повишаване квалификацията на преподавателите изиграха обученията, проведени в рамките на проекта Мобилност №2014-1-BG01-KA102-001240 - Програма на ЕК „Еразъм+”, на тема: „Методическата компетентност на обучаващите – ключ към атрактивно обучение”. През април и май директори, ръководители на учебни отдели и преподаватели от петте клона – 19 човека, взеха участие в двете учебни пътувания до партньори от Германия и имаха възможност да разширят своите методически и организационни компетентности, да обменят опит с колегите от партньорските организации, да се запознаят с тяхната система за осигуряване на качеството на предлаганите услуги. Проектът е отчетен към ЦРЧР.

На 2 и 3 февруари 2016 г. бе проведено обучение на счетоводителите на клоновете съвместно с главния счетоводител на предприятието във връзка с промените в нормативната база на социалното и здравно осигуряване, измененията в Закона за счетоводството, ЗКПО, ЗДДФЛ и ЗДДС, в сила от 01.01.2016 г., изискванията относно изготвянето на Годишния финансов отчет и одита на предприятието.

На 8 септември 2016 бе проведено обучение на директорите на клоновете и ръководителите на учебните отдели с експерти на НАПОО във връзка с промените в изискванията за изготвянето на учебни планове и програми.

В обучения в клоновете по специфични теми за повишаване на професионалната компетентност са обхванати общо 34 преподаватели по теория и практика.

Всички задачи от Стратегическа цел 1 на ДП БГЦПО за 2016 година са изпълнени.

Във връзка с изпълнение на Стратегическа цел 2 основите дейности на ДП БГЦПО за 2016 година са свързани с повишаване на имиджа и конкурентоспособността на предприятието на база подобрени финансови, персонални, материални и ноу-хау ресурси за:

- разширяване обема на дейността чрез прилагане на дуално обучение, професионално ориентиране, валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и/или самостоятелно учене,
- активно използване на партньорската мрежа на предприятието за предлагане на обучения в отговор на потребностите на работодателите.

През отчетния период ДП БГЦПО проведе необходимите рекламно-информационни дейности, свързани със старта и провеждането на обученията по Плана в рамките на НПДЗ 2016. На АЗ, ДРСЗ и ДБТ са предадени комплекти рекламни материали за обученията. По време на информационните срещи с безработните лица са разпространявани актуални

рекламни материали за обученията в клоновете – брошури, проспекти, флайери. Екипите на клоновете участваха активно в Трудови и младежки борси и разпространяваха рекламни материали за дейността на ДП БГЦПО и възможностите за обучение.

Продължи усъвършенстване на интернет страницата на предприятието и клоновете, периодичното актуализиране на информацията в нея и във фейсбук страниците на клоновете, отговаря се на постъпили запитвания от електронната поща и по телефон. Членовете на целия екип се включват активно в рекламирането на дейността чрез неформални разговори с потенциални клиенти и работодатели.

Изпълнителният директор участва в поредица от мероприятия, посветени на дуалното обучение, представи опита на екипа на инициативно мероприятие на вестник „24 часа“ под надслов „Учи, за да работиш“ пред представители на работодателски организации и държавни институции.

На 7 юли бе проведено тържество по случай 5 години от създаването на ДП БГЦПО, а на 22 октомври – на 20 годишнината от откриването на клон Плевен.

По покана на МОН ръководният екип на ДП БГЦПО участва в Дните за учене през целия живот, проведени на 6, 7 и 8 октомври в гр. Бургас, където получи плакет-наградата на МОН за проведени обучения на лица над 16 години.

Проведени са три работни срещи с работодатели от страната за информиране относно същността на дуалната система в класическия ѝ вид, нейните модификации и възможностите за провеждане на дуално обучение в България. Целта е да се мотивират работодатели за участие в пилотни курсове. Представени са и възможностите за обучение в клоновете на ДП БГЦПО във връзка с недостига на квалифициран персонал:

- „Родопска среща“ съвместно с представители на АЗ, ДРСЗ Хасково, ДРСЗ Пловдив, ДБТ Смолян - на 4 октомври в Смолян,
- „Морска среща“, проведена с подкрепата на БРТК Бургас с работодатели в туристическия бранш от област Бургас –на 6 октомври в Бургас,
- „Тракийска среща“ в клон в Пазарджик – на 6 декември, съвместно с ДБТ Пазарджик.

ДП БГЦПО участва активно в инициативата на ЕК за провеждане на първата Европейска седмица на професионалното образование и обучение (VET WEEK) с организирани в петте клоната ателиета по търсени професии/специалности в рамките на Ден на отворените врати на 7 декември. Участниците – ученици и безработни лица, изпробваха своите възможности и таланти в приятна предколедна обстановка с много практически занимания, със сладки и украшения.

Поддържат се активни контакти със Строителната камара, Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост, Българската туристическа камара, Съюза на хотелиерите в Банско, Германско-българската индустриално-търговска камара. Изградената мрежа от предприятия и фирми се разшири с цел повече места за провеждане на производствената практика на курсистите, проучване на потребности от обучение, участие на работодатели в изготвянето на учебни планове и програми, провеждане на държавни изпити и изпробване на дуално обучение.

В изпълнение на тази стратегическа цел клоновете на ДП БГЦПО продължават традицията за провеждане на редовни работни срещи с работодатели по региони за установяване на техните потребности от обучение в близък и средносрочен план, намиране на места за производствена практика на курсистите, обсъждане на актуални въпроси на квалификацията на персонала и предлагане на възможност за обучение, вкл. за дуално обучение и обучение на наставници.

По Стратегическа цел 2 не е изпълнено планираното пилотно провеждане на курсове по дуално обучение поради липса на интерес от страна на работодатели, както и валидиране на знания, умения и компетентности поради липса на кандидати.

По Стратегическа цел 3 успешно са приключени и започнати проекти за повишаване квалификацията на ръководния и обучаващ персонал на ДП БГЦПО като пилотна обучаваща институция за трансфер на иновативни практики в полза на системата за професионално обучение на възрастни.

През отчетния период приключи и бе отчетен проект на ДП БГЦПО по Мобилност в рамките на Програма "Еразъм+", проект № 2014-1-BG01-KA102-001240 на тема „Методическата компетентност на обучаващите - ключ към атрактивно обучение”.

Започна подготовката за изпълнение на новия проект Програма "Еразъм+", проект „Стратегическо сътрудничество между бизнеса и професионалното обучение за дуално обучение“ (FokusDual) № 2016-1-BG01-KA202-023737, с начална дата по договор с ЦРЧР 01.09.2016 г. Проведена е първата работна среща на партньорите по проекта.

В клон Плевен в рамките на проект IEE/13/BWI/686 - SI2.680174 Build Up Skills EnerPro са разработени нови учебни програми, материали и помагала за обучение на строителни специалисти в направление „Сградна обвивка“ в сътрудничество с Професионалната гимназия по строителство и архитектура в Пазарджик.

През февруари 2016 г. е проведен учебен семинар за преподаватели на тема: „Въведение в „пасивната“ и „почти нулево-енергийната“ сграда“. Семинарът бе част от провежданото в рамките на проекта обучение на обучаващи на специалисти по темата.

В периода 14.-17.11.2016 г. клон Плевен организира обучение по "Сградни инсталации" с участие на лектори от ЕнЕфект, "ОВК" - Плевен и Хексагон-Билд.

В периода 28.-02.12.2016 г., е проведено обучение по "Сградна обвивка", което се осъществи свободно избираема подготовка към обучение на възрастни "Вътрешни облицовки и настилки". Проведени са практически демонстрации от регионалния представител на Баумит-България.

Отзивите от проведените в клон Плевен обучения по темата на проекта са изключително позитивни и мотивиращи.

Основните рискове пред изпълнението на целите и задачите в Програмата за дейността и развитието на ДП БГЦПО през 2016 г., приета от Управителния съвет и утвърдена от министъра на труда и социалната политика, се крият във външната и вътрешна среда на действие на предприятието. Те са взаимно свързани, разглеждат се комплексно и за тях са планирани и осъществени общи превантивни мерки.

Риск за ДП БГЦПО представлява общото състояние на икономиката на страната, развитието на регионите, в които се намират клоновете, нагласите на работодателите за инвестиции в обучение на персонала, ограничените възможности на лицата сами да финансират обучението си, намаляване на броя на регистрираните в ДБТ безработни лица и неритмично подаване на заявки от ДБТ за включването им в обучения, липса на интерес от тяхна страна за включване в обучение, демотивация, евентуално забавяне на плащанията, което би довело до нарушаване на постигнатата стабилност. Рисковете от външната среда през 2016 г. не бяха съществени, от тях пряко върху дейността на ДП БГЦПО въздействие оказва липсата на нагласа на работодателите за провеждане на дуално обучение и на желанието на физически лица за валидиране на знания, умения и компетентности.

Рисковете от външната среда през 2016 година не се отразиха неблагоприятно върху вътрешната среда на предприятието, не доведоха до нарушаване на екипността, не попречиха за поддържане на материално-техническата база и на квалификацията на ръководния, обучаващия и административния персонал на ДП БГЦПО.

За избягване на тези рискови фактори през 2016 година са взети превантивни мерки, чието изпълнение е отчетено пред МТСП в тримесечните отчети за извършените дейности и в годишния доклад като част от заверения от одитора на предприятието ГФО, който подлежи на публикуване в Търговския регистър след приемане от Управителния съвет и утвърждаване от министъра на труда и социалната политика.

Общи мерки, взети за предотвратяване на рискове пред успешното развитие на ДП БГЦПО през 2016 година:

1. Осигурена ритмичност при изпълнение на Плана на обученията в рамките на НПДЗ 2016 чрез добро сътрудничество с МТСП, АЗ и нейните регионални и местни структури, спазване на графика за провеждане на курсовете и навременно изготвяне на отчетни документи за ритмично заплащане на обученията в срок.
2. Разширени дейности на свободния пазар с цел допълнителни приходи, които са използвани за мотивиране на персонала и модернизиране на МТБ: привлечени заети лица за обучение, засилено взаимодействие с работодатели за провеждане на производствената практика на обучаваните, проведени съвместни мероприятия с местните власти.
3. Активна работа с персонала на предприятието за идентифицирането на всеки служител с неговите мисия, цели и задачи. Мотивиране на персонала.
4. Подобро качество на предлаганите услуги за повишена конкурентоспособност.
5. Подобрена взаимовръзка и единодействие между клоновете и между тях и ЦУ.
6. Подобрена обратна връзка с обучаваните и възложителите на обучение.
7. Разширена рекламна дейност, подобрени рекламни материали, проведени по-голям брой информационни срещи с безработни лица, повече участия в събития на АЗ като трудови и младежки борси. Подобрен имидж на предприятието.
8. Разширени позиции на пазара на труда чрез участие в партньорства и проекти по Програма „Еразъм+“, активно взаимодействие с общини, работодатели и браншови организации, и разработени и предложени атрактивни мероприятия за обучение на принципа на самофинансиране.

4. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

4.1. Активи и пасиви – 2 502 млн. лв.

4.2. Приходи 2 846 717 млн. лв., Разходи – 2 807 980 млн. лв.

4.3. Финансов резултат – положителен - 38 737 лв.

Финансов резултат	
Финансов резултат	Стойност
Неразпределена печалба към 31.12.2015 г.	37
Увеличения от:	38
Печалба за годината 2016 г.	38
Печалба към 31.12.2016 г.	75
Непокрита загуба към 31.12.2015 г.	(585)
Преизчислена загуба към 31.12.2015 г.	(585)
Загуба към 31.12.2016 г.	(619)
Финансов резултат към 31.12.2015 г.	(548)
Финансов резултат към 31.12.2016 г.	(544)

Показатели					
№	Показатели	2016 г.	2015 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
1	Дълготрайни активи /общо/	774	896	(122)	-14%
2	Краткотрайни активи в т.ч.	1 728	1 215	513	42%
3	Материални запаси	111	119	(8)	-7%
4	Краткосрочни вземания	107	50	57	114%
5	Парични фелства	1 510	1 046	464	44%
6	Обща сума на активите	2 502	2 111	391	19%
7	Собствен капитал	1 987	1 983	4	0%
8	Финансов резултат	38	37	1	3%
9	Краткосрочни пасиви	515	128	387	302%
10	Обща сума на пасивите	515	128	387	302%
11	Приходи общо	2 847	2 728	119	4%
12	Приходи от продажби	2 847	2 727	120	4%
13	Разходи общо	2 809	2 692	117	4%

Коефициенти					
№	Коефициенти	2016 г.	2015 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
	Рентабилност:				
1	На собствения капитал	0,02	0,02	0,00	2%
2	На активите	0,02	0,02	(0,00)	-13%
3	На пасивите	0,07	0,29	(0,22)	-74%
4	На приходите от продажби	0,01	0,01	(0,00)	-2%
	Ефективност:				
5	На разходите	1,01	1,01	0,00	0%
6	На приходите	0,99	0,99	(0,00)	0%
	Ликвидност:				
7	Обща ликвидност	3,36	9,49	(6,14)	-65%
8	Бърза ликвидност	3,14	8,56	(5,42)	-63%
9	Незабавна ликвидност	2,93	8,17	(5,24)	-64%
10	Абсолютна ликвидност	2,93	8,17	(5,24)	-64%
	Финансова автономност:				
11	Финансова автономност	3,86	15,49	(11,63)	-75%
12	Задлъжнялост	0,26	0,06	0,19	302%

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ПО РАЗДЕЛ VI А ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ 10 НА НАРЕДБА № 2 от 17.09.2003 г. ЗА ПРОСПЕКТИТЕ ЗА ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ И ДОПУСКАНЕ ДО ТЪРГОВИЯ НА РЕГУЛИРАНИЯ ПАЗАР НА ЦЕННИ КНИЖА И ЗА РАЗКРИВАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ

Неприложимо за ДП БГЦПО:

1. Съгласно чл. 5, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на ДП БГЦПО, която регламентира приходите на ДП БГЦПО.
2. Съгласно чл. 60а, ал. 10 и 11 ДП БГЦПО не може да участва в търговски и граждански дружества и няма право да взема кредити и да прави депозити.

6. НАУЧНО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

ДП БГЦПО не е осъществявало научно-изследователска дейност, тъй като тази дейност не е регламентирана законодателно за предприятието.

7. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ИЗПОЛЗВАНИ ОТ ДРУЖЕСТВОТО

Неприложимо за ДП БГЦПО – предприятието няма законодателно и нормативно право да работи с акции, ценни книжа, облигации, ипотeki, кредити и пр. съгласно Правилника за устройството и дейността.

8. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187Д И 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

ДП БГЦПО е юридическо лице създадено съгласно чл. 62, ал. 3 от Търговския закон с мажоритарен собственик МТСП.

9. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

След датата на изготвяне на ГФО на ДП БГЦПО не са настъпили важни събития, изискващи допълнително оповестяване.

10. ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ В ДЕЙНОСТТА НА ДРУЖЕСТВОТО ПРЕЗ 2017 Г.

Съгласно чл. 60а на ЗНЗ ДП БГЦПО запазва основния си предмет на дейност „обучения за придобиване на професионална квалификация на лица, навършили 16 години, обучения за придобиване на ключови компетентности и професионално ориентиране” и валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене.

Дейността на ДП БГЦПО през 2017 година се осъществява съгласно приетата от Управителния съвет и утвърдена от министъра на труда и социалната политика „Програма за дейността и развитието на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (ДП БГЦПО) през 2017 г.“ Тя е разработена на база:

- Националният план за действие по заетостта през 2017 г.;
- предложения на директорите на клоновете на предприятието,
- Двугодишният план за обученията, провеждани в клоновете на ДП БГЦПО в

изпълнение на публичните задачи по чл. 60, ал. 10 от Закона за насърчаване на заетостта, за периода 2016 и 2017 г.

Дейността на ДП БГЦПО през 2017 г. е съобразена с целите и приоритети на активната политика на пазара на труда през годината и ще подпомогне реализирането на ангажиментите на Министерство на труда и социалната политика в изпълнение на Стратегията на ЕС „Европа 2020“, задачите на Актуализираната стратегия по заетостта на Р България 2013–2020 г., Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014–2020 г., Националната стратегията за учене през целия живот 2014-2020 г., Националната стратегия за хората с увреждания 2016–2020 г., Националната програма за развитие: България 2020 г., и др. европейски и национални документи.

Акцент в дейността на предприятието е насочен към изпълнение на Препоръката на ЕС за интегриране на продължително безработните лица на пазара на труда, приета от Съвета на ЕС на 15 февруари 2016 г., на Европейската гаранция за младежта чрез изпълнение на мерките за активиране, обучение и заетост на младежи от Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014–2020 г. и на приетата на 10 юни 2016 г. от Европейската комисия Нова програма за уменията в Европа. Ще се постави акцент върху приоритетни целеви групи според препоръките на Съвета на ЕС от 2016 г.: дългосрочно безработните и младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение.

Приоритетно ще се работи за увеличаване броя на включените безработни лица в обучения за придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация и за провеждане на пилотни курсове дуално обучение, както и за привличане на желаещи за валидиране на знания, умения и компетентности. Ще се работи с ваучери за обучение.

В подкрепа на активната политика на пазара на труда ДП БГЦПО ще постави акцент в своята дейност през 2017 година върху безработни лица като основна целева група в Плана на обученията в клоновете на ДП БГЦПО по НПДЗ за 2017 година - представители на групи в неравностойно положение на пазара на труда съгласно § 1, т. 4а от Допълнителните разпоредби на ЗНЗ, включващи безработни лица с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда:

Целеви групи	Подгрупи
1. Безработни младежи до 29 г.	<ul style="list-style-type: none"> • безработни до 25г., • младежи, които нито се обучават, нито са заети (NEET's); • младежи рано отпаднали от системата на образованието
2. Продължително безработни лица	<ul style="list-style-type: none"> • без квалификация и с ниско образование; • безработни от ромски произход; • безработни на социално подпомагане;
3. Безработни над 50-годишна възраст	<ul style="list-style-type: none"> • без квалификация и с ниско образование; • в предпенсионна възраст; • с нетърсена от работодателите професия и специалност
4. Безработни без професия, без квалификация или с	<ul style="list-style-type: none"> • безработни лица без квалификация от области с равнище на безработица над средното за страната; • безработни с недостиг на ключови

нетърсена на пазара на труда професионална квалификация	компетентности; • безработни с ниско образование (включително от ромски произход); • безработни на социално подпомагане
5. Безработни лица с трайни увреждания	• безработни лица без квалификация
6. Неактивни лица, желаещи да работят в т.ч. обезкуражени лица.	• от области с равнище на безработица над средното за страната; • без квалификация и с ниско образование; • с период на неактивност повече от две години
7. Други групи	• безработни с регистрация над 6 месеца, • стартиращи предприемачи; • заети лица с необходимост от обучение; • безработни лица-самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст

Към всяка от тези подгрупи се подхожда диференцирано с оглед на нейните специфични потребности, възможностите на клоновете и шансовете за последваща заетост.

Важна целева група на ДП БГЦПО са зетите лица, на които се предлагат курсове за повишаване на квалификацията или преквалификация, както и семинарни форми по актуални теми, вкл. по заявка на работодател.

Главната насока в дейността на ДП БГЦПО през 2017 г. е запазване на постигнатите през 2016 г. положителни резултати чрез съхраняване на финансовата и организационна стабилност на предприятието, продължаване на тенденцията за подобряване на неговия имидж и разширяване на партньорската мрежа, на развитието му като надежден партньор на Министерство на труда и социалната политика (МТСП) и Агенция по заетостта (АЗ) с принос при изпълнение на активната политика на пазара на труда, както и като пилотна обучаваща институция за изпробване на иновативни подходи за обучение на възрастни.

През 2017 г. ДП БГЦПО ще продължи да осъществява своята дейност по следните основни задачи съгласно законовия регламент, Правилника за устройството и дейността и посочените по-горе стратегически цели и приоритети в областта на политиката по заетостта:

- Изпълнение на стратегически важни за държавата публични задачи във връзка с квалификацията на безработни лица, с акцент върху изброените приоритетни за 2017 година целеви групи съгласно НПДЗ 2017,
- Увеличаване броя на включените в обучения заети лица чрез заемане на свободни ниши на пазара, привличане на работодатели и широко рекламиране на предлаганите възможности за обучение в клоновете на предприятието,
- Провеждане на дуално обучение по търсени на пазара професии/специалности;
- Разширяване на дейността по професионално ориентиране на възрастни учащи;
- Провеждане на валидиране на професионални знания, умения и компетентности;
- Въвеждане на нови учебни средства за предлагане на търсени на пазара на труда квалификации;

- Тестване на иновативни практики в професионалното обучение на възрастни на база трансфер на чужд положителен опит и добри практики на партньори от други страни;
- Сертифициране по стандарт ISO 9001:2015.

Главната цел на ДП БГЦПО за 2017 год. е постигане на пълноценно използване на капацитета на клоновете на предприятието за провеждане на качествено професионално обучение, вкл. дуално обучение, обучение за придобиване на ключови компетентности, професионално ориентиране, методическо обучение на обучаващи на възрастни и валидиране на знания, умения и компетентности на безработни и заети лица чрез запазване на постигнатото стабилно финансово и организационно състояние на предприятието, укрепване и развитие на неговата вътрешна и външна среда, и по-нататъшното му развитие като пилотна за системата за професионално обучение на възрастни обучаваща институция.

Във връзка с изпълнението на главната цел за 2017 г. ДП БГЦПО продължава да работи по трите основни стратегически цели:

Стратегическа цел № 1: Развитие на вътрешната среда на ДП БГЦПО чрез запазване на финансовата стабилност, подобряване на процесите по структурно укрепване и организационно развитие.

Стратегическа цел № 2: Разширяване на външната среда на действие на ДП БГЦПО чрез продължаване на дейностите по издигане имиджа и популярността на предприятието за по-добро позициониране на пазара на услуги за обучение, ориентиране и валидиране.

Стратегическа цел № 3: Утвърждаване на европейски ценности в обучението, трансфер на иновации и добри европейски практики чрез утвърждаване на партньорски отношения и сътрудничество с различни организации в рамките на Европейския съюз.

Тези стратегически цели съвпадат с основните публични задачи на ДП БГЦПО, които съгласно чл. 60а на ЗНЗ са:

- „1. подпомагане чрез обучение за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности интегрирането на безработни лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда;
2. тестване на иновационни практики с цел последващото им прилагане от други институции за професионално обучение;
3. повишаване компетентностите на обучаващи на възрастни;
4. обучение на наставници, външни експерти и обучаващи на възрастни по конкретни професии;
5. създаване на партньорства с представители на бизнеса и на работниците и служителите за разработване на нови и актуализиране на учебни програми, учебни материали, професионално ориентиране и др.”

Планирани са следните приходи от дейността през 2017 година:

Първо: от обучения на целевата група на регистрираните в ДБТ безработни лица и в частност на обучаващи на възрастни, в рамките на Двугодишния план за обученията по НПДЗ 2017, провеждани от ДП БГЦПО в изпълнение на публичните задачи по чл. 60, ал. 10 от Закона за насърчаване на заетостта, са планирани средства в размер на 3 443 009 лв.

Планираните обучения по видове и брой безработни лица, включени в обучение за 2017 г. (вкл. от преходни курсове от Плана за 2016 год.), са разпределени както следва:

- 431 лица, включени в обучение за придобиване на първа СПК;

- 638 лица, включени в обучение за придобиване на втора СПК;
- 248 лица, включени в обучение за придобиване на трета СПК;
- 270 лица, включени в обучение за придобиване на квалификация по част от професия.

Общо 1 587 лица, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация, вкл. по част от професия.

- 483 лица, включени в обучение по ключова компетентност;
- 97 безработни лица, включени в професионално ориентиране.

В рамките на плана се предвижда обучението на 186 заети лица - обучаващи на възрастни: учители в ПГ, преподаватели в ЦПО, наставници в предприятия.

Общ брой лица, включени в обучение и в професионално обучение - 2 353.

Второ: от други дейности, вкл. обучение на заети лица, е предвидено да се реализират над 200 000 лв. приход.

През 2017 година ще продължи развитието на персонала чрез повишаване на неговата квалификация по:

- методика на преподаването в дуалното обучение – централизирано по проект FokusDual,
- постигане на необходимото качество на предлаганите услуги – чрез вътрешни и външни обучения в рамките на вътрешната система за осигуряване на качеството на професионалното обучение по Наредба 2 на МОН от 8.9.2015 г. и на сертифицираната система за управление на качеството по стандарт ISO 9001:2015,
- професионалната подготовка на преподавателите – по клонове чрез контакти с работодатели.

ДП БГЦПО планира мерки за предотвратяване на рискове пред успешното развитие и изпълнение на Годишната програма за 2017:

- Осигуряване на ритмичност при изпълнение на Плана на обученията в рамките на НПДЗ 2017 чрез добро сътрудничество с МТСП, АЗ и нейните структури. Спазване на графика за провеждане на курсовете и заплащането на обученията в срок.
- Извършване на обучение с ваучери.
- Разширяване на дейностите на свободния пазар с цел допълнителни приходи: привличане на заети лица за обучение, засилено взаимодействие с работодатели за провеждане на дуално обучение, провеждане на съвместни мероприятия с местните власти и работодатели.
- Подобряване качеството на предлаганите услуги за повишаване на конкурентоспособността.
- Активна работа с персонала на предприятието за развиване на личната отговорност на работното място за качеството на предоставяните услуги. Мотивиране на персонала.
- Участие в партньорства и проекти по отворени през годината схеми на ОП РЧР, на Програма „Еразъм+”, активно взаимодействие с общини, работодатели и браншови организации, и разработването и предлагането на атрактивни мероприятия за обучение на принципа на самофинансиране.
- Сертифициране по ISO.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ДП БГЦПО продължава да се утвърждава като коректен, активен и отговорен партньор на държавата, бизнеса и индивидуалните си клиенти чрез своя стремеж към качествено обучение и прилагане на иновативни практики. Разширява се обемът на предоставяни комплексните услуги, специално на основната целева група от безработни лица.

Предприятието има капацитет да поеме важни допълнителни задачи, свързани с квалификацията на безработни лица от рисковите група на пазара на труда и с експериментирането на добри практики и трансфер на положителен опит от водещи страни в ЕС с цел разширяване на системата за професионално обучение на възрастни с нови възможности за изучаване на професия в съответствие с изискванията на икономиката и обществото и мотивиране на обучаваните за учене и трудова реализация.